

การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
Development of the Strategic Academic Administration Models
of Basic Educational Institutions under the Jurisdiction
of Suphanburi Primary Educational Service Area Offices

พัชรา จันทรรัตน์¹

Patchara Jantarat¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการต่อการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) เพื่อศึกษาระดับองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ (3) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 216 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างสัมภาษณ์จำนวน 10 คน และการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการต่อการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงไป คือ ด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน (2) ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการต่อองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม รองลงไป คือ ด้านการบริหาร

¹ นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี

วงจรคุณภาพ PDCA และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารแบบดุลยภาพ และ (3) รูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ได้ร้อยละ 46.80 ($R^2 = 0.468$)

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ การบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์

Abstract

The research purposes were: (1) to survey the opinions of administrators and heads of academic affairs on the strategic academic administration for basic education institutions; (2) to study the elements of strategic academic administration for basic education institutions and (3) to create the strategic academic administration models for basic educational institutions. This was the mixed methods research. The target population was the school administrators and heads of academic affairs under the jurisdiction of Suphanburi Primary Educational Service Area Offices; the sample group of quantitative research was the 216 personnel, the data collection instruments were the questionnaire and the interview form, the interview sample group was the 10 personnel, and the rightness and feasibility assessment by a group of 9 experts. The research statistics were the percentage, mean, and standard deviation; the inferential statistics were the Pearson correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The research findings were: (1) the opinion levels of administrators and heads of academic affairs on the strategic academic administration for basic education institutions found the overall was at high level; the each aspect consideration found all aspects were at high level, the highest mean was the aspect of research to improve the education quality, followed by the aspect of creation and development of media, innovation, and technology for education, and the lowest mean was the aspect of promoting academic knowledge to the communities; (2) the opinions of administrators and heads of academic affairs on the elements of strategic academic administration for basic education institutions found the overall was at high level; the each aspect consideration found all aspects were at high level, the highest mean was the participatory administration aspect, followed by the PDCA quality cycle administration aspect, and the lowest mean was the balanced scorecard aspect; and (3) the strategic academic administration models for basic educational institutions under the

jurisdiction of Suphanburi Primary Educational Service Area Offices equaled 46.80 percent ($R^2 = 0.468$).

Keywords: Models Development, Strategic Academic Administration

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานที่มีความสำคัญยิ่งในการบริหารและพัฒนาประเทศของทุก ๆ ประเทศ และประเทศที่เจริญแล้วจะมุ่งดำเนินการเรื่องการศึกษาอย่างต่อเนื่องมีความเป็นระบบและมีการวางโครงสร้างทางการศึกษาในระยะยาวเพื่อให้ประชาชนในประเทศมีคุณภาพในทุก ๆ ด้านการศึกษาถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประชากรในประเทศ เพื่อให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่ายิ่งต่อประเทศดั่งนั้นผู้ที่ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญของประเทศการวางรากฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมย่อมสามารถปรับเปลี่ยนคนในสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ได้ประเทศไทยได้มุ่งเน้นการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศและทันต่อยุคสมัยดั่งนั้นกระบวนการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญาความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550: 5) โดยจะต้องอาศัยการบริหารจัดการศึกษาในกระบวนการบริหารจัดการศึกษานั้นจึงต้องปรับเปลี่ยนและให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ซึ่งเป็นความจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องสนใจใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลาเพื่อที่จะทำให้การบริหารจัดการองค์การอยู่รอดบังเกิดผลดีและบรรลุตามวัตถุประสงค์

จากการปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดีมีความสามารถและอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุขการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องยึดเงื่อนไขและหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการคือการทำงานร่วมกัน (Collaboration) กำหนดให้บุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมกำกับดูแลเป็นต้นและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Accountability) มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและภารกิจของผู้รับผิดชอบหลักความรับผิดชอบถือว่าเมื่อใครได้รับมอบหมายหน้าที่ใดต้องรับผิดชอบงานนั้นให้เกิดผลดีที่สุดและต้องสามารถตรวจสอบความสำเร็จได้เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550: 6)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ออกประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเรื่องการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเรื่องการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงานทั้ง 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารบุคคลและ 4) ด้านการบริหารทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550: 158-171) ด้านการบริหารวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษาชุมชนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลรวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียนชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญในการจัดระบบงานให้รัดกุมและมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพผู้บริหารการศึกษาทุกคนควรรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรกเพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่งคือการให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการโดยการทำงานร่วมกับครูกระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครูและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอนงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ

นอกจากนี้การบริหารจัดการศึกษาต้องเน้นการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้รับบริการ (Customer) และผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษา (Stakeholder) มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจตามประเด็นยุทธศาสตร์โดยใช้แผนกลยุทธ์เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนทิศทางการบริหารจัดการการศึกษาโดยกำหนดโครงสร้างการบริหารภายในองค์กรเพื่อกำกับดูแลตนเองอย่างเป็นระบบดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสุพรรณบุรี มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องนำกลยุทธ์มาปรับใช้ให้เหมาะสมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) เป็นศาสตร์และศิลป์สำคัญที่ผู้บริหารและบุคคลที่ต้องการจะประสบความสำเร็จควรศึกษาและทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งโดยเฉพาะสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วรุนแรงการประยุกต์หลักการและแนวคิดของการบริหารเชิงกลยุทธ์ไปใช้ในการบริหารจะทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพประสบความสำเร็จและมีพัฒนาการที่ยั่งยืน (จินตนา บุญบงการ; และณัฐพันธ์ เขจรันันท์, 2548: คำนำ)

สภาพการดำเนินการด้านงานวิชาการด้านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ที่ใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดการศึกษาและจัดทำหลักสูตรโดยสถานศึกษาครูไม่มั่นใจวิธีการจัดทำ

หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ครูไม่เคยดำเนินการมาก่อนประกอบกับวิทยากรที่ไปให้ความรู้แก่ครูมีหลากหลายแนวคิดทำให้ครูเกิดความสับสนในการดำเนินการการจัดทำสื่อการสอนเนื้อหาในกลุ่มสาระที่มีมากเกินไปส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีปัญหาการขาดแคลนครูโรงเรียนมีครูไม่ครบชั้นครูสอนไม่ตรงตามวุฒิสภาที่ขาดแคลนได้แก่คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษยังขาดการเน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการเป็นปัญหาในด้านความร่วมมือของสถานประกอบการซึ่งต้องเร่งขอความช่วยเหลือกันต่อไปด้านการวัดประเมินผลผู้เรียนและรับนักเรียนเข้าเรียนต่อปัญหาที่พบในทุกระดับและประเภทการศึกษาคือการปรับเปลี่ยนวิธีการวัดประเมินผลผู้เรียนต้องได้รับประเมินผลในหลายด้านเช่นความประพฤติการทำกิจกรรมควบคู่ไปกับการทดสอบความรู้ถึงแม้ว่าครูส่วนใหญ่จะได้รับการฝึกอบรมเรื่องการประเมินผลแบบใหม่ไปแล้วแต่ยังมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติดังนั้นคงต้องสนับสนุนส่งเสริมครูในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและควรมีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ นอกจากนี้ควรมีการทบทวนแบบฟอร์มต่างๆ ที่กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดเพื่อเป็นเอกสารแสดงผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งมีมากเกินไปการส่งเสริมการประเมินผลผู้เรียนแบบใหม่ต้องทำควบคู่ไปกับการการประเมินผลเพื่อรับผู้เรียนไปเรียนต่อในระดับสูงขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552: 4)

สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. จัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2562 ในครั้งนี้ สทศ. ได้ประกาศผลการทดสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 ในวันที่ 22 มีนาคม 2562 (จากเดิมวันที่ 25 มีนาคม 2562) โดยได้รายงานผลการทดสอบ ค่าสถิติพื้นฐานจำแนกตามสังกัดขนาดโรงเรียนที่ตั้งภูมิภาค และรายสาระสรุปได้ดังนี้

วิชาภาษาไทย มีผู้เข้าสอบ 701,484 คน มีคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 55.90 ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (โรงเรียนสาธิต) สูงสุด รองลงมาคือ โหมสกูล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และสังกัดสถาบันพลศึกษา ตามลำดับ วิชาภาษาอังกฤษ มีผู้เข้าสอบ 701,456 คน มีคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 39.24 ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (โรงเรียนสาธิต) สูงสุด รองลงมา คือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โหมสกูล สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และสังกัดสำนักงานศึกษาเมืองพัทยา ตามลำดับ วิชาคณิตศาสตร์มีผู้เข้าสอบ 701,420 คน มีคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 37.50 ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (โรงเรียนสาธิต) สูงสุด รองลงมา คือ โหมสกูล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามลำดับ วิชาวิทยาศาสตร์มีผู้เข้าสอบ 701,458 คน มีคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 39.93 ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ย

ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (โรงเรียนสาธิต) สูงสุด รองลงมา คือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โฮมสกูล สังกัดสถาบันพลศึกษา และสังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามลำดับ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา และจากปัญหาการบริหารงานวิชาการที่ขาดประสิทธิภาพส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างยิ่งเมื่อคุณภาพการเรียนที่ลดลงย่อมเป็นผลมาจากการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงพอผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเพิ่มสมรรถนะทางการบริหารงานวิชาการภายใต้ขอบข่ายงานบริหารวิชาการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยมุ่งเน้นให้เกิดคุณภาพการศึกษาที่มั่นคงมีประสิทธิภาพสูงสุดอย่างยั่งยืนและเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการต่อการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

ขอบเขตการวิจัย

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) ระบบนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 12) การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลรอบคร้วองค์กรหน่วยงานและ รูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม (เครื่องมือที่ 1)

ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 216 คน

หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 216 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสัมภาษณ์ (เครื่องมือที่ 2)

1. ประชากร (Population) ได้แก่

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 216 คน

1.2 หัวหน้างานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 216 คน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสัมภาษณ์ (เครื่องมือที่ 2) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงได้แก่

2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการจำนวน 5 คน

2.1.2 หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการจำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการวิจัยรวมทั้งหมด 3 ประเภทได้แก่ 1) แบบสอบถาม (Questionnaire) 2) แบบประเมินความสอดคล้องของรูปแบบและ 3) แบบตรวจสอบและประเมินผลรูปแบบ

1. แบบสอบถาม (Questionnaire)

สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารและหัวหน้างานวิชาการลักษณะแบบสอบถามผู้วิจัยใช้แบบสอบถามลักษณะปลายปิดแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. บันทึกขออนุญาตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการทำวิจัย
2. ทำหนังสือราชการจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรีขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 216 โรงเรียนตอบแบบสอบถาม

3. เก็บแบบสอบถามที่ให้ผู้บริหารโรงเรียนตามเวลาที่กำหนดเพื่อไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. เครื่องมือที่ 3 จากผลการวิเคราะห์เครื่องมือชุดที่ 2 แล้วตรวจสอบและประเมินผล

รูปแบบการบริหารงานวิชาการกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นการตรวจสอบและประเมินผลรูปแบบการบริหารงานวิชาการกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์เครื่องมือขึ้นที่ 1 ถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบเนื้อหาและสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการโดยวิธีประชุมเพื่อจัดการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

- 4.1.1 ทำหนังสือหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน

- 4.1.2 ส่งประเด็นที่สัมภาษณ์เกี่ยวกับระบบและปัจจัยที่สนับสนุนการบริหารงานวิชาการกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนก่อนประมาณ 1 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์ทุกฉบับมาให้คะแนนตามน้ำหนักที่กำหนดไว้ ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อมูลเป็นแบบเลือกตอบใช้วิธีแจกแจงความถี่และค่าร้อยละส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. นำข้อมูลตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนักที่กำหนดไว้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ

4. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และผลการสนทนา (Focus Group Discussion) ใช้การวิเคราะห์สังเคราะห์และสรุปผลจากประเด็นที่ผู้สัมภาษณ์ตอบแล้วนำเสนอเป็นความเรียงตามกรอบเนื้อหาของการวิจัยตามกรอบแนวคิดการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่เข้าสมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการต่อการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการต่อการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวม

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.24	0.76	มาก	3
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.20	0.81	มาก	5
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา	4.07	0.90	มาก	11
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.29	0.81	มาก	1
5. ด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.26	0.80	มาก	2
6. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.22	0.81	มาก	4
7. ด้านระบบนิเทศการศึกษา	4.10	0.92	มาก	9
8. ด้านการแนะแนวการศึกษา	4.13	0.87	มาก	8
9. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา	4.14	0.87	มาก	7
10. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	4.00	0.98	มาก	12
11. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	4.17	0.78	มาก	6
12. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน	4.09	0.93	มาก	10
รวม	4.15	0.86	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการต่อการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.86) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.29$, S.D.= 0.81) ด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.80) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.76) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.22$, S.D.= 0.81) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.81) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.78) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.87) ด้านการแนะแนวการศึกษา ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.87) ด้านระบบนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.10$, S.D.= 0.92) ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา ($\bar{X} = 4.07$, S.D.= 0.90) และด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ($\bar{X} = 4.00$, S.D.= 0.98)

2. องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

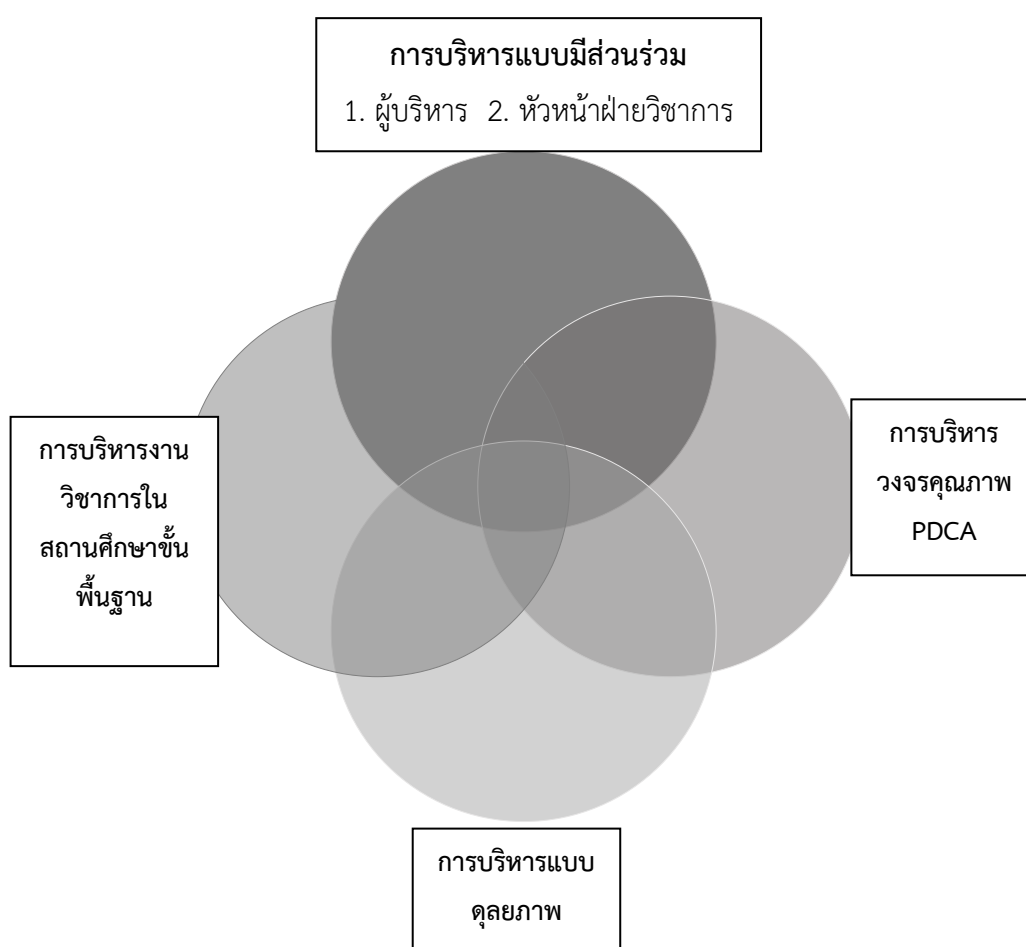
ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการต่อองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวม

รูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ 3 ด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.32	0.80	มาก	1
2. ด้านการบริหารแบบคุณภาพ	4.25	0.82	มาก	3
3. ด้านการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA	4.26	0.81	มาก	2
รวม	4.29	0.81	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการต่อองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D.= 0.81) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.80) ด้านการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.81) และด้านการบริหารแบบคุณภาพ ($\bar{X} = 4.25$, S.D.= 0.82)

3. รูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

รูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม (Y) คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (X_4) และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.799 และ 0.266 ค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.468 สามารถทำนายรูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ได้ร้อยละ 46.80

รูปที่ 1 รูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุพรรณบุรี

การบริหารแบบมีส่วนร่วม

ผู้บริหาร และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

การมีส่วนร่วม (participation) คือ ผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลง และความเห็นพ้องต้องกันจะต้องมีมากจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อ

การปฏิบัติ เหตุผลเบื้องต้นของการที่มีคนมารวมกันได้ควรจะต้องมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมดที่ทำโดยกลุ่มหรือในนามกลุ่มนั้นกระทำผ่านองค์การ (organization) ดังนั้นองค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้

การบริหารวงจรคุณภาพ PDCA

PDCA คือ วงจรการบริหารงานคุณภาพ ย่อมาจาก 4 คำ ได้แก่ Plan (วางแผน), Do (ปฏิบัติ), Check (ตรวจสอบ) และ Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) ซึ่งวงจร PDCA สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุก ๆ เรื่อง นับตั้งแต่กิจกรรมส่วนตัว เช่น การปรุงอาหาร การเดินทางไปทำงานในแต่ละวัน การตั้งเป้าหมายชีวิต และการดำเนินงานในระดับบริษัท ซึ่งรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

1. P = Plan (ขั้นตอนการวางแผน)
2. D = Do ขั้นตอนการปฏิบัติ (ขั้นตอนการปฏิบัติ)
3. C = Check (ขั้นตอนการตรวจสอบ)
4. A = Action ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม (ขั้นตอนการดำเนินงานให้

เหมาะสม

การบริหารแบบดุลยภาพ

BSC คือกรอบที่ครอบคลุมในการปฏิบัติงานโดยแปลงวิสัยทัศน์และกลยุทธ์องค์กรให้เกิดความสอดคล้องกับการประเมินผล การดำเนินงานบริษัทส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับค่าที่แสดงถึงความมุ่งมั่น ขององค์กร สื่อในการปฏิบัติงาน โดยคำพูดเหล่านั้นจะแสดงความสำคัญด้านเป้าหมายทางการตลาดและสินค้าหลักของบริษัทที่เป็นแรงบันดาลใจให้ปฏิบัติงาน แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถวัดผลได้ แต่ถ้าบริษัทนำ BSC มาปฏิบัติแล้วย่อมมีผลที่เด่นชัดในการวัดผล เพราะ BSC สามารถวัดได้จริงในลักษณะการใช้งานเพื่อเป็นการสื่อสาร แจ้งให้ทราบ และระบบการเรียนรู้ไม่ใช่เพื่อการควบคุม การปฏิบัติงาน องค์กรสามารถนำ BSC ไปบริหารระบบงานและประเมินผลทั้งองค์กรที่แสดงความสมดุลระหว่างวัตถุประสงค์ระยะสั้นและระยะยาว ระหว่างผลการตัดสินใจกับปัจจัยกระทบต่อผลการตัดสินใจ

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสำคัญดังนี้

1. สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีความสุข ทำให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล มีโอกาสใช้ข่าวสารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสาร
2. ช่วยส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อวัตถุ สถานศึกษาสามารถพัฒนาหลักและคุณธรรมและความอิสระของผู้เรียน

อภิปรายผล

1. ระดับของผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการต่อการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านระบบนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา และด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน สอดคล้องกับผลงานของ หทัย ศิริพิน (2558) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราษฎร์ประสิทธิ์) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราษฎร์ประสิทธิ์) โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ระดับของผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการต่อองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารวงจรรคุณภาพ PDCA และด้านการบริหารแบบคุณภาพ สอดคล้องกับผลงานของ นิวัฒน์ โสพินนา (2561) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า ด้านการวางแผนกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม

3. รูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.799 และ 0.266 ค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.468 สามารถทำนายรูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ได้ร้อยละ 46.80

4. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี สรุปได้ว่า ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น มีแนวทางการพัฒนา คือ สสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่น จากนั้นนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมกับบริบทและอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และควรพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยีให้ชัดเจนมากขึ้นเพราะเป็นกลุ่มสาระที่สามารถนำวิทยากรท้องถิ่นเข้ามาร่วมกิจกรรมได้ชัดเจน และมีผลงานเชิงประจักษ์ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนา คือ ควรพัฒนานักเรียน

ให้อ่านออก เขียนได้ เพราะการอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษามีแนวทางการพัฒนา คือ จัดการอบรมให้ความรู้กับคณะครู เพราะ ครูขาดความเข้าใจเรื่องงานวิจัย การจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษามีแนวทางการพัฒนา คือ ควรมีคู่มือปฏิบัติงานเพื่อสื่อสารให้คณะครูทุกคนเข้าใจ จัดระบบงานวิชาการให้ชัดเจน และมีการประเมินหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีแนวทางการพัฒนา คือ จัดหาสื่อมาให้เพียงพอตรงกลุ่มสาระการเรียนรู้ และควรให้ครูได้จัดทำสื่อการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการทำหลักสูตรท้องถิ่นในบริบทของสังคมเมืองอาจทำได้ยาก ซึ่งต้องศึกษาข้อมูลท้องถิ่นให้ละเอียดก่อนที่จะทำหลักสูตร ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลงานของ หทัย ศิริพิน (2558) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นศรราชบุรีประสิทธิ์) พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นศรราชบุรีประสิทธิ์) พบว่า 1) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นควรมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ชัดเจนและสอดคล้องกับท้องถิ่น 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรพัฒนาเรื่องการขาดแคลนบุคลากร สื่อ อุปกรณ์ต้องพร้อม และควรพัฒนานักเรียนให้อ่านออก เขียนได้ 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้กับคณะครูในเรื่องของงานวิจัย 4) ด้านการจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ควรมีคู่มือปฏิบัติงานเพื่อสื่อสารให้คณะครูทุกคนเข้าใจ จัดระบบงานวิชาการให้ชัดเจน 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรมีสื่อให้พร้อมใช้งาน และจัดหาสื่อให้ครูได้ใช้ตรงกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสอดคล้องกับผลงานของ Griffith (2000) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดโครงสร้างโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดโครงสร้างอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กดำเนินการได้ดี ถ้าดำเนินการตาม 8 ขั้นตอน คือ 1. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 2. ให้โรงเรียนมีโอกาสสรรหาครูด้วยตนเอง 3. เน้นหลักสูตรเกี่ยวกับการเตรียมตัวครูและเตรียมการสอน 4. เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาที่หลากหลาย 5. จัดตารางเรียนแบบยืดหยุ่นตามกิจกรรมการสอน 6. ครูจัดกิจกรรมการสอนโดยคำนึงถึงเป้าหมายของโรงเรียน 7. ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน 8. การวัดผลประเมินผลดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเน้นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน และสอดคล้องกับผลงานของ เพชริน สงค์ประเสริฐ (2551: บทคัดย่อ) การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบที่ 3 คือ ภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ยังขาดการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเร่งจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการ เพื่อให้ครุมีทิศทางการทำงานที่เป็นแนวทางเดียวกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาปัจจัยเพิ่มเติมที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา
- 2.2 ควรศึกษาเรื่องการบริหารวิชาการในพื้นที่หรือในสถานศึกษาอื่น
- 2.3 ควรดำเนินการเปรียบเทียบงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

โรงเรียน

บรรณานุกรม

- จินตนาบุญยงการ; และณัฐพันธ์เชอร์นนันท์. (2548). การบริหารการจัดการกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดเคชั่น.
- นิวัฒน์โสพันนา.(2561). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์บริหารการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เพชริน สงค์ประเสริฐ. (2551). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- หทัยศิริพิน. (2558).แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราชสีมาประสิทธิ์).การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาครวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Griffith, D. E. (2000). *Administrative Theory*. New York: McGraw-Hill.